

Urszula Stankiewicz

Tykocin, woj. białostockie. Stanowisko II

Informator Archeologiczny : badania 18, 148

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TYROCIN
woj. białostockie
Stanowisko II

Konservator Zabytków
Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Urszula Stankiewicz. Finansował WKI w Białymstoku. Urogi sezon badań. Wczesnośredniowieczna osada przyrodowa /XII-XIII w./

Kontynuowano badania osady wczesnośredniowiecznej, usytuowanej w bezpośrednim sąsiedztwie grodziska. Celem było uchwycenie ciągu układu przestrzennego obiektów kamiennych, odsłoniętych w poprzednim roku, oraz ustalenie północnego zasięgu osady.

Przebadano 200 m² osady, odsłaniając 6 obiektów.

Potwierdziły one znaczny procent zniszczenia warstwy kulturowej, która także w b.r. niemal w całości pokryta się z warstwą orną. Jedynie w miejscu, gdzie warstwę całkowicie tworzy piasek, a nie glina, wydzieleno warstwę kulturową o miąższości 10 - 12 cm.

W trakcie prac wykopaliskowych w obrębie aru III stwierdzono, występowanie nikłej warstwy kulturowej o miąższości od 20 - 32 cm w północnej części aru i 35 - 44 cm w części południowo-wschodniej. Materiał zabytkowy tworzą głównie fragmenty ceramiki i kości zwierzęce. Z innych zabytków wystąpiły nożyk żelazny i drucik miedziany. Obiektów w obrębie aru III nie stwierdzono.

Na obszarze aru IV miąższość warstwy kulturowej wzrasta i wynosi 60 - 70 cm. Odsłonięto 6 obiektów.

Obiekt nr 4 w kształcie nieregularnego owalu, w przekroju pionowym nieckowaty, o wymiarach 3,40 m wzdłuż osi N-S, 4 m wzdłuż osi W-E i głębokość 0,42 m. zlokalizowano w centralnej części wykopu na głębokości 7,5 cm od powierzchni ziemi.

Wypełnisko tworzyły bardzo drobne okruchy kamieni przemieszane z szarą ziemią, duża ilość przepalonych kamieni granitowych, fragmenty polepy, kości zwierzęce, drobne fragmenty węgli drzewnych, utwory naczyń glinianych, żużel, fragment gwoźdźcia. Wewnątrz obiektu w jego południowo-wschodniej części stwierdzono, dwa zniszczone, nieckowate w przekroju skupiska kamieni noszących śladów ognia. Między kamieniami występowały fragmenty węgli drzewnych i bardzo drobne okruchy polepy. Obiekt 4 można prawdopodobnie zaliczyć do typu mieszkalnego.

Pozostałe obiekty odsłonięto na głębokości od 3,5 - 15 cm, od powierzchni ziemi. Były to skupiska kamieni ze śladami ognia, w przekroju poziomym owalne, w pionowym nieckowate o wymiarach wzdłuż osi dłuższej od 1 - 1,80 m i głębokości od 0,22 - 0,45 m. Wystąpiły w nich drobne fragmenty węgli drzewnych i polepy. Obiekty 2 i 5 zawierały ponadto duże fragmenty naczyń glinianych i kości zwierzęce, a 1, 3, 5 małe ośki kamienne.

Do innych zabytków znalezionych w nich należą: gwoździe, skobel, nożyk żelazny, srydło kościane, taśma miedziana. Są to prawdopodobnie pozostałości zniszczonych palenisk.

Z warstw poza obiektami pochodzi znaczna ilość materiału ceramicznego, wyraźnie dominującego nad materiałem kostnym zwierzęcym, oraz przesiłki gliniane, gwoździe żelazne i fragmenty żużla. Następnie osadę przyrodową należałoby datować na XII-XIII wiek.

Materiał zabytkowy i dokumentacja znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

TYSZONICE
woj. zamojskie
Stanowisko 1

patrz
epoka brązu

WALKÓW, gm. Osjaków
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

Muzeum im. Wieluńskiej
w Wieluniu

Badania prowadził mgr Bogusław Abramak. Finansował WKI w Sieradzu. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna z VI wieku.

Badania miały na celu wstępne rozpoznanie osady, zwłaszcza jej chronologii oraz zasięgu. Osada położona jest przy skraju II tarasy /niskiej/ przedoliny Warty bezpośrednio nad łąkami, a jednocześnie w pobliżu drogi z Osjakowa do Bębowa.

Prace wykopaliskowe prowadzono jednocześnie w osmiu różnych wykopach, rozmieszczonych wzdłuż linii E - W na przestrzeni około 80 m. Resultatem ich jest odkrycie 6 dużych jam kształtu owalno - prostokątnego, 1 paleniska oraz 2 niewielkich jam o bliżej nieokreślonej funkcji. Duże jamy, których rozmiary w rzucie poziomym wahały się od 350 x 120 cm do 460 x 200 cm, uznano za pozostałości budynków mieszkalnych. Wyposażenie ich stanowiły utwory naczyń, zwierzęce kości, polepa, bryłki żużla i niekiedy przedmioty metalowe w postaci fragmentów nożyków, noży i sierpa. Najbardziej interesujący jest zestaw form ceramicznych znobserwowany we wszystkich 6 jamach. Obok fragmentów naczyń ręcznie lepionych i naczyń częściowo górą obtaczanych, które należy datować na najstarsze fazy wczesnego średniowiecza, znalazły się fragmenty naczyń charakterystyczne dla kultury przeworskiej z późnego okresu rzymskiego, przy czym stanowiły one w zasadzie niewielką domieszkę do pierwotnego typu ceramiki. Utwory naczyń kultury przeworskiej występowały we wszystkich poziomach wypełnień chat /od wnętrza do spąg/ i najprawdopodobniej stanowią one jeden z elementów ich wyposażenia. Materiał zabytkowy znajduje się w wielunijskim muzeum.

Badania będą kontynuowane.